Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lausunto

28.10.2020

Lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

HE 183/2020 vp

Sisäministeriön lausunto rikoslain 1 luvun 11 §:n ja 32 luvun 11 §:n muuttamisesta

Lakivaliokunta on pyytänyt sisäministeriöltä lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle rikoslain 1 luvun 11 §:n ja 32 luvun 11 §:n muuttamisesta. Esitetyt muutokset koskevat omalla rikoksella saatuun omaisuuteen tai hyötyyn kohdistuvan rahanpesun, jäljempänä itsepesu, rangaistavuuden alan laajentamista nykyisestä. Sisäministeriö lausuu seuraavaa.

Rikoshyötyyn puuttuminen on merkittävä osa rikostorjunnan ja rikosoikeusjärjestelmän vaikuttavuutta. Vaikuttavuuden, laillisen talousjärjestelmän ja asianomistajan etujen suojaamisen sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/1673, jäljempänä direktiivi, vaatimuksiin vastaaminen ovat sisäministeriön näkemyksen mukaan asianmukaisia perusteita ehdotetuille lainsäädäntömuutoksille.

Rikoslain (39/1889) 1 luvun 11 §:n 3 momentiksi esitetyssä säännöksessä oleva tyhjentävä luettelo rahanpesun tai törkeän rahanpesun esirikoksista täyttää sisäministeriön näkemyksen mukaan direktiivin vähimmäisvaatimukset. Esitetyn säännöksen perustelutekstin maininta siitä, ettei rahapesun esirikos rinnastu rikoslain 1 luvun 7 §:ssä määriteltyyn kansainväliseen rikokseen helpottaa sisäministeriön näkemyksen mukaan lainsoveltajan työtä. Perustelutekstin maininnan, ettei rahanpesun esirikoksen tutkinta edellyttäisi rikoslain 1 luvun 12 §:ssä tarkoitettua valtakunnansyyttäjän syytemääräystä, voi olettaa selkeyttävän lainsoveltajan työtä. Tämä pätee erityisesti tilanteisiin, joissa esitutkintatoimenpiteiden aloittamiselle on erityinen kiire.

Rikoslain 32 luvun 11 §:n 1 momentin ehdotetusta rajoitussäännöksestä sisäministeriö toteaa itsepesun rangaistavuuden alan laajentaminen olevan perusteltua. Esitetyn säännöksen perustelutekstissä oleva rajaus tunnusmerkistön ulkopuolelle jäävistä rahanpesuteoista ja viittaus direktiivin vähimmäisvaatimuksiin itsepesun rangaistavuudesta ovat sisäministeriön näkemyksen mukaan hyödyllisiä arvioitaessa esitutkintaviranomaisten tietoon tulevia epäiltyjä rikoksia. Itsepesun rangaistavuuden alan laajentamista puoltaa sekin, että talousrikollisuudessa järjestäytyneiden rikollisryhmien tai muiden useammista henkilöistä koostuvien tekijäpiirien lisäksi myös yksittäinen tekijä voi saavuttaa merkittävää rikoshyötyä.

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo@intermin.fi | www.intermin.fi

Sisäministeriö on osallistunut lausuttavana olevaa asiaa valmistelleeseen työryhmään eikä sillä muilta osin ole lausuttavaa.

Poliisiylitarkastaja Sami Ryhänen

Jakelu Lakivaliokunta

Tiedoksi Sisäministeri Ohisalo
Kansliapäällikkö Pimiä
Valtiosihteeri Parviainen
Erityisavustaja Kerman
Johdon sihteerit
Osastopäällikkö Aaltomaa
Poliisijohtaja Gerkman
oikeus@intermin.fi